

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

Газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. Видавці: Робітничо-Фармерське Взаємне Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на рої вулиці Прічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман. М. Попович, секретар.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ГАРТУЙМО СВОЇ СИЛИ!

Коли в літі слабо йде організаційна праця в робітничих організаціях, то їх члени так і кажуть: "Це-ж літо! Годі більше в літі вимагати". Такі балаки не тільки не оправдані, але цілком шкідливі. Такі балаки, тон такого писання в газеті, погані впливають на всі організації, на ціле їх членство, вносять знеохоту до праці. Ті, що так говорять або пишуть, просто за свою небажність хочуть звалити вину на літо, на обставини.

Що літо має свої відмінні прикмети і змінові форми організаційної діяльності, це несправда. В літі організація не може скласти до своїх членів масових мітингів, улаштувати концерти, представлення — це так. Але в літі кожна організація має певну змогу улаштувати освітні курси для поглиблення знання свого членства; літом кожна організація може присвятити багато часу організуванню, вихованню і освідомленню робітничої молоді; нарешті літом організація має змогу перенести свою агітаційно-пропагандову працю з салі на вільне повітря, хоч би на пікніки. Але це можна зробити тільки тоді, коли організаційний апарат добре функціонує, коли в зарядках стоять свідомі активні товариші, а не ті, що мусіли взяти на себе обов'язок, бо свідомі не хотіли.

Що це до літа. Але літо вже лишалося позаду і перед нами зима. Часто секретарі відділів та робітники пишуть, що через літо робота в організації була замедлена, але віримо, що на зиму відіде.

"Блаженні віруючі". Але самої віри тут мало. Коли не буде щирої зацікавленості в організації, то її організації і не оглядатися, як їх захопить друге літо. А відтак нарікання, що нема кому повести роботу, що організація не активна, що членство не зростає, що знову літом годі повести роботу.

Що таке організація? Та-ж це ми самі! Коли організація неактивна, то хто це неактивний? Та-ж ми самі! Коли ми нарікаємо на неактивність, то на кого ми нарікаємо? На самих себе.

То-ж що треба зробити? Треба перестати нарікати і вийти до праці. Взятися до єврейської організаційної праці, якій відповідає зимовий сезон.

Можна сказати у нашій місцевості неділями по полудні, чи хоч що другу неділю масові робітничі мітинги? — треба це зробити. Ці мітинги поділяти між ріжними організаціями, кожну з яких має перед собою свої спеціальні завдання.

Ось Комуністична Партія Канади дала тепер клич за придбання членства до партії. Ніодни партійний відділ не побільшив свого членства, як що він не викажеться перед працюючими свої місцевості своєю роботою. Хай він виділяє своїх передових членів, хай розворушить свої заряди і заставить їх виготовити план організаційної праці. Але й всі інші члени повинні дружно взятися до виконання того плану. Коли б не ухвалений масовий мітинг, то за ним повинні устно агітувати всі члени. Самий мітинг треба зробити не лише сухою офіційною, але живим підприємством, що зацікавило-б всіх робітників. Промовці повинні обговорювати на цих мітингах не положення у Франції, Німеччині, Радянському Союзі, чи оповідати римську історію, але повинні обговорювати певні місцеві питання, обговорювати те, що робітники зараз переживають в даній місцевості, що їх найбільше дошкулює і вказати де вихід з того положення.

Відділ ТУРФДім так само повинні зацікавити працюючих своїх місцевостей освітньою працею. Повинні налагодити розхитані за літо свої організаційно-освітні апарати: хорі, драмгуртки, оркестри, освітні комітети, окжити їх і поставити їх працю на належну ступінь. Треба пам'ятати, що наші організаційно-освітні апарати не можуть товктися на одному місці. Коли ми хочемо, щоб наша організація розвивалася, щоб вона поступала вперед, щоб членство її зростало, то перш всего ми повинні доказати, що ми також поступили вперед в співі, музиці і в театральній галузі, не говорючи вже про нашу загально освітню працю, нашу свідомість. Коли-ж ми цього не зробили і все пасемо задніх, коли замисць поступити вперед, ми поступили назад — то не дивуюємося і не нарікаємо, що наш відділ не зростає. Не маємо на кого нарікати. Обставини також не можна завжди робити винними за нашу небажність. Шукаймо недочет самі між собою.

Візьмім Робітничо-Запозомове Товариство? Чи бачив хто на сторінках наших газет щось про діяльність відділів Робітничого Запозомового Товариства на місяць? За вітком шістьмісячного звіту Головного Заряду та пару дописів про діяльність вінніпегського відділу, нічого про роботу Р.З.Т. не писалося в "У.Р.В." Це свідчить, що організація не провадить діяльності. А раз вона не дає робітничим масам своїх місцевостей про себе чути, вона не прогресує, не зростає членством. Хоч як слабо працює її вінніпегський відділ, але все-ж він має поверх 400 членів, з яких поверх 70 він здобув від нового року.

Отже кожна організація, як що вона хоче розвиватися, зростати, повинна бути діяльною. Повинна своїми мітингами, концертами, представленнями показати своє життя. Вона повинна відкликатися на всі певні потреби місцевості робітництва і фармерства, повинна бути тим джерелом, з якого трудові маси даної місцевості черпають здоровий духовний корм, а тоді вони будуть до неї линути.

До цієї праці всі ми, по всіх місцевостях Канади, повинні активно взятися. А для цього треба встановити товариську дисципліну і солідарність внутрі самих відділів. Тепер, під зиму, саме для цього пора.

Тож без дальшої надуми — беріться за роботу, товариші! товаришки! За роботу без нарікань, без дрібного самолюбства, без шукання недочет в другого товариша і товаришки — у кожного кожний свої власні недочеті. А вони є в кожного з нас.

Візьмім зараз за роботу і гідно докінчим листопадову кампанію допомоги своїм пресі! Придбаймо її якнайбільше нових передплатників, а для своїх організацій нових членів! Ціле

літо чекали ми зимового сезону і обіцяли, що з його приходом будемо щиро працювати для добра організації і загального робітництва. Зимовий сезон вже прийшов. Тож працюймо і щирим про свою працю до своїх часоснів.

Робітник.

ЩО ЗРОБИВ ЯКИМІЩАК В ПАРЛЯМЕНТІ

Адвокат Д. Якиміщак, посол до манітобського парламенту, що його поставили українсько-польські патріоти як проти-робітничого кандидата на алдермена в 3. варді, завжди ворожо ставився до робітничих інтересів. Навед'мо тільки кілька прикладів, як він голосував в провінціальному парламенті в робітничих справах. Всі факти беремо з рекордів провінціального парламенту (Journals—Legislative Assembly of Manitoba).

В 1921 р. (21. квітня) манітобський парламент вирішував поправку (Bill No 47) до закону про індустріальні умовини ("The Industrial Conditions Act"), яка замінила до того, щоб робітники не тільки мали право пікетувати під час страйку, але також, щоб не можна було дістати судової заборони (injunction) проти пікетування. Для робітників це важке, щоб вони мали право охоронити місця об'їзду страйком і не допускати скебів до роботи.

Як голосував Якиміщак? Ні один український посол не голосував за цю поправку. Якиміщак і Григорчук голосували проти неї.

В 1922 р. (16. лютого) робітничий посол Джон Квін проголосив резолюцію, що закликала правительтво до допомоги голодуючим в Радянських Республіках. З українських посолів голосував за цю резолюцію тільки Григорчук. Якиміщак голосував проти цієї резолюції.

Та не тільки голосував проти допомоги голодуючим, але ще й виступив з такою негідною і дурною промовою, що її після послі осудили. Якиміщак заявив тоді, між иншим, що він не любить слів "совіт" і "більшовизм", що не посухатимуться радянська система правління була причиною голоду. Він висловив дуже своє побовінання, що вживте в резолюції Квіна слово "совіт" може бути використане для отвертій більшовицької пропаганди в Канаді і що прийняття резолюції з тим словом може означати признання системи правління

Радянських Республік. Вислухавши тої політичної "премудрості" Якиміщака, посол Кристіансон отверто заявив, що з всіх несподіванок, які він бачив і чув в парламенті, промова Якиміщака є найбільшою. "Якиміщак хоруге на манію совітизму, який вбився йому в голову. Говорити про совітизм в такий спосіб, як це говорив Якиміщак, є зневагою для парламенту". Так сказав тоді посол Кристіансон, про цю "славу" промову Якиміщака.

Того-ж самого року (2. марта 1922) манітобський парламент вирішував поправку (Bill No. 49) до закону відомого як "The Garnishment Act", яку зробив робітничий посол Квін. В тій поправці було сказано, щоб не вільно було гарнішувати платні, що вносять понижче сто доларів на місяць (закон каже, що тільки понижче сорок доларів на місяць не можна гарнішувати). Доправка, розуміється було корисна для робітників.

Як голосував Якиміщак? Як звичайно — проти.

Під час голосування майже над всіма законопроектами і поправками та резолюціями, що їх робили робітничі послі в користь робітників, Якиміщак голосував проти, або зовсім не голосував.

Коли минулої весни фармери північної Манітоби, що мешкають між озерами Вінніпег і Манітоба (переважно Українці), звернулися до провінціального правительтва за допомогою, бо наслідком неурожаю минулого року вони не мали що їсти ні в що одітися, то Якиміщак заявив публично, що тим фармерам допомоги не треба, бо він довідався по телефону, що там зародило було сіно. Виходить, що фармері мали-б їсти сіно, коли нема-хліба ні іншої поживи. Тільки-ж і сіна того в дійсності не було.

Отакое "заступника" ставлять українсько-польські патріоти кандидатом на алдермана до міської ради у 3. варді проти українського робітничого кандидата.

РУМУНСЬКО-БОЯРСЬКІ КАТИ.

Найбільший політичний процес, що тепер відбувається — це так званий татарбунарський процес бесарабських селян, що відбувається в місті Кишиньові, в Румунії. Там судять 500 бесарабських селян за повстання минулого року проти румунської влади.

Цей процес тягнеться вже довгий час. Відбувається він просто в тюремному дворі. Суддям збудували накриття, а оскаржені і свідки стоять просто на дворі.

Про це повстання і про те, як румунські кати його кроваво здушили — подавалося вже на сторінках "Укр. Роб. Вістей". На цьому місці ми тільки в короткі наведемо за старо-краєвою пресою пару епізодів, що сталися на цьому процесі недавно.

Під час перехрестного допиту свідків з боку оборони, один з обвинувачених поставив агентові охоранки таке запитання:

"Чи правда, що ви мою жінку били батогами доти, аж її шкура заліза з тіла?" "Чи паятаєте ви, — запитав другий — як ви селянина Семена мучили розпеченим залізом?"

Голова суду, полковник Максим, намагався зменшити жариння від цих запитань, кілька раз переливаючи обвинувачених. Викликаний за свідка начальник гарного загону, полковник Апостолеску, виклав своїми цінними свідченнями на суді сензацію, навіть, у колах, близьких до уряду. Апостолеску послано було для "втихомиренья" села Чісми. Притиснений до стінки заліпаними оборони, він змусшений був визнати, що дійсно з його наказу 60 селян було кинено в лях, після чого було зірвано румунськими гранатами. Як зазначає Апостолеску, живими залишилось тільки 10 селян. На запитання оборони, чому він, Апостолеску, не передав селян судовій владі, Апостолеску відповів:

"Ми одержали наказ придумати повстання всіма засобами". На запитання оборони, в чому виявився виступ селян, Апостолеску ніяково заявив:

"Правда ці 60 селян отверто не виступали проти нас, але-безумовно, вони могли виступити". Так капіталістичні кати розправляються з селянами не тільки за те, що ті борються за свою землю й волю, але за те, що вони можуть боротися, колись.

Трус в Помешканні Ради Профсоюзів.

"Ржеч Посполіта" повідомляє, що політична поліція в Кельцах вчинила трус в помешканні кельської ради класових профсоюзів і під час трусу нібито найшла багато комуністичної літератури.

В зв'язку наслідками трусу вчинено арешти. Помешкання замкнено.

РОСПРАВА НАД ВБИВЦЕМ БАГІНСЬКОГО І ВЕЧОРКЕВІЧА.

Читачам "Укр. Роб. Вістей" відомо вже, як польський поліцей Мурашко брутально забордував двох польських революціонерів Багінського і Вечоркевіча, яких польська влада згодилася виміняти за двох своїх кримінальників з урядом Радянського Союзу. Вбив він їх саме тоді, як вони під охороною поліції доїжджали до радянського кордону, де мали бути виміняні.

Дня 24. жовтня відбувся в новоградському окружному суді процес проти Мурашка. Цікавий той процес, коли порівняти його з процесом над комунистами, що нікого не вбили, от хобчи коли порівняти з процесом т. Ланьцухого. Вбийник Мурашко почував себе на процесі, як в гостях. "Признаюся, що я вбив двох скажених собак" — сказав він. "Коли я довідався, що президент помилував Багінського і Вечоркевіча, мене чорт взяв. Я плюнув і погано вилаявся на президента. Як я вилаявся, я тепер не хочу повторити" — такою мовою говорив на суді Мурашко.

Свідками на суді були поліцейські, близькі приятелі Мурашка, які сказали, що він великий патріот і вірний служак поліції. Часами Мурашко скаргався своїм свідкам, що він втерпів в Радянських Республіках свій маеток.

Прокурор, що оскаржував Мурашка, сказав, що своїм вчинком Мурашко дав нагоду радянському уряду "помести-

тись над двома заслуженими польськими громадянами", що мали бути виміняні за вбитих. (Це ксьондз, що насилував малолітніх дівчат — заслужений польський громадянин.)

Отже коли винен Мурашко, то не за вбивство Багінського і Вечоркевіча, а за те, що через його поступок двох "заслужених польських громадян" сидять в радянських в'язницях.

Прокурор на вищого польського суду Рудніцкі говорив в тому змісді, що Мурашки корисні польській державі, тільки... не такі отверті. Виправдати вчинку Мурашка не можна, бо за кордоном можуть подумати, що в Польщі анархія, коли за таке обдумане вбивство двох революціонерів.

Так суд визнав Мурашка винним у вбивстві Багінського і Вечоркевіча "під впливом сильного ефекту" і засудив на 2 роки до поправного дому, за рахувочу шість місяців попереднього ув'язнення. Це за брутальне і наперед обдумане вбивство двох революціонерів.

А трох комуністів у Варшаві, що стріляли в поліцію для самооборони, або комуниста Ботвіна, що вбив провокатора, суд засудив до розстрілу протягом кількох годин. А комуниста-посла Ланьцухого, що нікого не вбив і не думав вбивати, що тільки клякав робітників організуватися і боротися за свої права, польський суд засудив на шість літ каторги.

ДО УКРАЇНСЬКИХ МАЙНЕРІВ НА ЗАХОДІ КАНАДИ.

З того, що я чув від товаришів майнерів, що переїздили через нашу місцевість, роблять висновки, що українські майнери не скрізь ще займають однакове становище, що до вбору ескективи Майн Воркере Юніон оф Канада. А воно не дуже добре для нас і для нашої організації. Ми маємо значне число голосів і повинні вжити їх для того, щоб вибрати до ескективи найвідповідніших людей. Цего не зробимо, коли будемо голосувати кожні місцевість на інших кандидатів.

Вона правда, що в нас демократія і кожному з нас вільно голосувати на кого хочемо. Але добро організації вимагає, щоб вибрати найвідповідніших з усіх кандидатів і для того треба нам порозуміння. Треба нам погодитися на певну одну лісту кандидатів і на них всім нам голосувати, тоді й виграємо їх.

Наскільки мені відомо, наші товариші з більшости місцевостей вирішили, щоб голосувати на Меткефа з Дромгелера, на президента, т. Стокалюка, з Колмен, на заступника президента, Малабона, з Кенмор, на секретаря. Нема що казати, ці товариші-майнери — підбір відповідний. Хоч може й з інших кандидатів також є досить відповідні одиниці, але нам треба всім раз об'єднатися на трьох на-вис-

скаж і скрізь на них голосувати.

Я тої думки, щоб всі наші товариші постановили по всіх місцевостях попірати й працювати за вибором тих трьох товаришів: Меткефа, Стокалюка і Малабона. Нема що спешукувати. Поступаймо як організована громада. Коли десь товариші мали на увазі яких інших кандидатів, а не трьох вище названих, то треба, щоб вони пішли разом з всіма іншими місцевостями, а тоді вибір цих товаришів буде забезпечений. Коли-б навіть котрийсь з них перелав під час виборів, то й тоді ми будемо знати, що ми поступили не як розбиті гуртки, але як єдина цілість і знатимемо нашу силу.

Найгірше, коли між нами самими не було-б дисципліни і тісничого порозуміння. Як-по товариші з якоїсь місцевості стали-б робити по своєму, не рахуючись зі становищем товаришів з інших місцевостей, то в нас завелась-би анархія. Долого ми не повинні допускати, бо будемо шкідити собі, своїй майнерській організації і справі всіма силами до спільної мети.

Нехай-же це буде ні одної місцевості, в якій українські майнери не працювали-б за вибором Меткефа, Стокалюка і Малабона. Всі разом об'єднаними силами до спільної мети.

Mайнер. Дромгелер, Алта.

ЧОРНОРОБ З МЕКІНТАЕР БЛОКУ.

В самому бизнесовому центрі міста Вінніпегу, на Мейн-стріті, недалеко Портедж евно, є величезний сімповерховий будинок, що називається "Мекінтаер Блок". В тому будинку на місцях різні адвокатські та докторські офіси, контори ріжних фірм і то не яких небудь, а такі багатих, бо бідничим там не по силі й рент залятати.

Коли ви заглянете в "Укр. Голос" таке оголошення. "Озеро і Якиміщак, адвокати, повновласники і т. д. переправляють судові справи, карні і цивільні". Их офіс містяться в тому

"Мекінтаер Блок". Одного з тих адвокатів повновласників, а саме Якиміщака, українські патріоти з греко-православного табору в Вінніпегу номінували кандидатом на алдермена від третьої варди — північного Вінніпегу. Номінували вони його з благословення консерватів для того, щоб розбити українські робітничі голоси і тим перешкодити робітничому кандидатів, тов. Поповичові.

П'ятниці 13. листопада, була днем офіційної номінації. А школи. Стан робітників теж ввечері агайських газетах самого дня подано було повний список кандидатів на ситі

мелора, алдерменів і ескл-трестів. Коло назиска кожного кандидата, стояло і під його заняття, фах. І як-ж адивовання було тих, що читали у "Фрі Прес" спис кандидатів, побачивши, що номінація Якиміщака була проголошена достійно ось як:

"D. Yakimishak, laborer, 715 Magnus avenue, moved by Dr. M. R. Blake, seconded by P. Romanuk".

Адвокат Якиміщак — чорнороб (laborer)! І номінація цего "чорнороба", що проголошує себе в "Укр. Голосі" адвокатом повновласником, що переправляв судові справи, карні і цивільні, вісє др. М. Р. Блейк, консервативний лідер північного Вінніпегу, консервативний кандидат в останніх федеральних виборах до Оттави.

Отже на самій номінації українські консервативні наймити вже брешуть, називають адвоката Якиміщака чорноробом. Яку чорну роботу він робить? Може це він попорив Мекінтаер Блок? А може він тому називає себе чорноробом, що має адвокатську канцелярію в такому чорному будинку?

Ні, не тому він називає себе чорноробом! Він називає себе чорноробом тому, що дійсно взявся виконувати чорну роботу на користь консерватів, а це — розбити українські голоси і тим дати змогу вийти дійсно консервативному кандидату на алдермена, якого номінувала консервативна партія. Це є цілком Якиміщак і тих, що його номінували. І для замилення робітникам очей він називає себе чорноробом.

Переглядаючи цілий список кандидатів, ти коло одного не бачиш "чорнороб", хоч є між ними і робітничі кандидати. Кожний подає свій фах: коваль, кондуктор, продавець, агент, редактор, контрактор і т. д., тільки адвокат Якиміщак зробив себе чорноробом.

Але робітники північного Вінніпегу вже знають ціну такому "чорноробам". Українське робітництво північного Вінніпегу також вже не дасть себе адуриати адвокатським "чорноробам" і їх чорну роботу осудить по заслугах. Вона знає, що Якиміщак, який є послом манітобського парламенту, кандидат не тому, щоб стати алдерменом, але тому, щоб перешкодити тов. Поповичові, щоб розбити українські голоси. У відповідь на це українські працюючі північного Вінніпегу повинні в день виборів свідливо віддати свої голоси на тов. Поповича і розбити чорні наїді Якиміщака та його консервативних поплечників.

Мусій.

ТВОРИ М. ІРЧАНА НА РАД. УКРАЇНИ.

Як нас повідомляють з України, в Києві вийшла в друку накладі драма М. Ірчана "Бунтар", з портретом автора і біографічним нарисом з-під пера поета В. Атаманюка.

Державне Видавництво Радянської України ринішо видали в Харкові відому у нас драму М. Ірчана "Родина шіткарів". Буде це вже третє видання цієї драми за неповний рік. (Два в Канаді, третє на Україні.)

ЩО РОСПОВІДАЮТЬ УТКАЧІ З ГАЛИЧНИНИ.

Вткачі, що прибули недавно з Галичини до Проскурова, на Радянській Україні, розповідають про небувало тяжкий стан селян по всій Галичині.

Не зважаючи на гарний врожай, в країні спостерігається грошовий голод. Хліб чим раз дешевше, податки-ж зростають. З неакуратних платників здирають все, від реманенту до посуду й одягу. Глигати скупують у зруйнованих їхню землю. Відсоток бідності на селі де-лає зростає.

Українська культура жорстоко переслідуюється. Українські школи систематично польонізуються і їхня кількість де-лає менша. Серед учителів майже нема українців. В наслідок високої плати за навчання, селяне не можуть посылати дітей до школи. Стан робітників теж надзвичайно тяжкий. Надзвичайно поширене також провокаторство.